

Til samtlige statsadvokater,
samtlige politimestre og
Politidirektøren i København

DATO 20. december 2006

JOURNAL NR.

RA-2006-131-0004

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16

1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00

FAX 33 43 67 10

Rigsadvokaten

Informererer Nr. 31/2006

**Nye retningslinjer om anklagemyndighedens påstande,
jf. straffelovens §§ 68-69 over for mentalt retarderede m.fl.**
(RA j.nr. 2006-350-0018)

1. Indledning

Den 1. januar 2007 træder kommunalreformen i kraft. Reformen indebærer bl.a., at de nuværende amter nedlægges og erstattes af fem regioner, ligesom en række af de opgaver, der hidtil har været varetaget af amterne, fremover skal varetages af kommunerne.

Dette har bl.a. betydning for foranstaltninger over for personer omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 2. pkt. (mentalt retarderede i højere grad), eller § 16, stk. 2 (mentalt retarderede i lettere grad samt personer, der befinder sig i en tilstand, som ganske må ligestilles med mental retardering). Disse foranstaltninger skal fremover fuldbyrdes af kommunerne, jf. herved lov om social service § 108, stk. 6, og § 18 i bekendtgørelse nr. 789 af 7. juli 2006 samt § 16 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

I RM 5/2002 om behandlingen af straffesager vedrørende psykisk afvigende kriminelle og personer omfattet af straffelovens § 70 er der i afsnit 7.5. fastsat nærmere retningslinjer om udformningen af anklagemyndighedens påstande i sager om foranstaltninger over for mentalt retarderede.

Som følge af, at fuldbyrdelsen af foranstaltninger over for mentalt retarderede overgår til kommunerne, fastsættes nedenfor i afsnit 2 reviderede retningslinjer med hensyn til udformningen af anklagemyndighedens påstande i disse sager.

Det bemærkes, at der efter årsskiftet vil blive udsendt en ny meddelelse om behandlingen af straffesager vedrørende psykisk afvigende kriminelle og personer omfattet af straffelovens § 70, når der er opnået endelig klarhed over de ændringer, der skal foretages i den gældende meddelelse som følge af politireformen og kommunalreformen.

RIGSADVOKATEN

2. Anklagemyndighedens påstande i sager om foranstaltninger over for mentalt retarderede

SIDE 2

Der fastsættes herved følgende retningslinjer med hensyn til udformningen af påstande over for mentalt retarderede, idet det for de enkelte påstande er anført, om de er ændret. Retningslinjerne erstatter afsnit 7.5. i RM 5/2002 og gælder for sager, der ikke er endeligt afgjort inden den 1. januar 2007:

”7.5. Foranstaltninger over for mentalt retarderede, jf. § 16, stk. 1, 2. pkt., og § 16, stk. 2

Foranstaltningerne i dette afsnit kan anvendes over for personer omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 2. pkt., eller § 16, stk. 2. Om anvendelsen over for personer omfattet af straffelovens § 69 henvises til afsnit 7.6.

Anklagemyndighedens Årsberetning 1990, side 112ff., indeholder en redegørelse om foranstaltninger over for denne gruppe kriminelle.

Der fastsættes herved følgende retningslinjer med hensyn til udformningen af påstande over for mentalt retarderede m.fl., idet bemærkes, at der ved formuleringerne er taget udgangspunkt i, at der ikke for tiden findes lukkede afdelinger for personer med vidtgående psykiske handicap, men en sikret afdeling (Kofoedsminde). Anklagemyndigheden skal i anklageskriftet angive, hvorvidt og i hvilket fald hvilken længstetid der bør fastsættes for foranstaltningen.

I. Dom til anbringelse i sikret afdeling for personer med vidtgående psykiske handicap (uændret)

Denne påstand er beregnet på mentalt retarderede personer, der må anses som udtalt farlige og derfor frembyder nærliggende risiko for personfarlige handlinger. Dommen indebærer, at den pågældende anbringes på den sikrede afdeling på ”Kofoedsminde”.

Det bemærkes i den forbindelse, at det følger af § 17 i bekendtgørelse nr. 789 af 6. juli 2006 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter serviceloven, der træder i kraft den 1. januar 2007, at kommunalbestyrelsen for Lolland Kommune har pligt til at etablere tilbud i særlig sikret afdeling på Kofoedsminde og til i dette tilbud at modtage personer, som i henhold til dom eller retskendelse skal optages i særligt botilbud, jf. lov om social service § 108, stk. 6, nr. 1-3.

Det må antages, at der i sager af denne art normalt ikke skal fastsættes en længstetid, jf. straffelovens § 68 a, stk. 2.

II. Dom til anbringelse i institution for personer med vidtgående psykiske handicap, således at domfældte efter bestemmelse fra kommunen kan overføres til sikret afdeling (ændret)

Denne foranstaltning indebærer, at den domfældte anbringes i institution med døgnovervågning.

Denne påstand anvendes typisk over for mentalt retarderede, der har begået personfarlig kriminalitet i form af f.eks. brandstiftelse, røveri, voldtægt eller vold, og hvor det skønnes, at den mentalt retarderede har behov for konstant overvågning, og at der er risiko for ny personfarlig kriminalitet, således at den mentalt retarderede i givet fald hurtigt skal kunne overføres til sikret afdeling. Overførsel til sikret afdeling kræver således ikke rettens godkendelse.

RIGSADVOKATEN

SIDE 3

Der nedlægges enten påstand om, at der ikke fastsættes en længstetid, eller om en længstetid på 5 år, jf. straffelovens § 68 a, stk. 1 og 2, jf. afsnit 9 nedenfor.

III. Dom til anbringelse i institution for personer med vidtgående psykiske handicap (uændret)

Denne foranstaltning indebærer, at den domfældte anbringes i institution med døgnovervågning.

Denne påstand anvendes typisk overfor mentalt retarderede, der har begået personfarlig kriminalitet i form af f.eks. brandstiftelse, røveri, voldtægt eller vold, og hvor det skønnes, at den mentalt retarderede har behov for konstant overvågning.

Der nedlægges enten påstand om, at der ikke fastsættes en længstetid, eller om en længstetid på 5 år, jf. straffelovens § 68 a, stk. 1 og 2, jf. afsnit 9 nedenfor.

IV. Dom om tilsyn af kommunen, således at domfældte efterkommer tilsynsmyndighedens bestemmelse om ophold og arbejde, og således at tilsynsmyndigheden kan træffe bestemmelse om anbringelse i institution for personer med vidtgående psykiske handicap (ændret)

Denne påstand anvendes i sager, hvor det må påregnes, at en social indsats i form af tilsyn kan være tilstrækkelig, men hvor der kan opstå behov for, at den mentalt retarderede skal anbringes i institution. Påstanden forhindrer ikke, at den domfældte anbringes i institution med døgnovervågning.

Påstanden kan suppleres, f.eks. med et vilkår om psykiatrisk behandling, der også giver mulighed for lægelig godkendt behandling mod misbrug.

Anbringelse i institution i henhold til en sådan dom sker ved administrativ beslutning. Den kræver således ikke rettens godkendelse.

Der nedlægges enten påstand om, at der ikke fastsættes en længstetid, eller om en længstetid på 5 år, jf. straffelovens § 68 a, stk. 1 og 2, jf. afsnit 9 nedenfor.

V. Påstand om tilsyn af kommunen, således at domfældte efterkommer tilsynsmyndighedernes bestemmelse om ophold og arbejde (ændret)

Denne påstand anvendes overfor mentalt retarderede, der skønnes at have behov for social støtte i dagligdagen.

Påstanden kan eventuelt suppleres med særlige vilkår om psykiatrisk behandling, der også giver mulighed for lægelig godkendt behandling mod misbrug.

Der nedlægges påstand om en længstetid, der ikke kan overstige 3 år, jf. straffelovens § 68 a, stk. 3, jf. afsnit 9 nedenfor. Spørgsmålet om, hvorvidt der bør nedlægges påstand om en længstetid på mindre end 3 år, må afgøres ud fra en konkret vurdering af omstændighederne i den enkelte sag.

Det bemærkes, at det fortsat statsadvokaten, der afgør hvilken foranstaltning anklagemyndigheden skal nedlægge påstand om.

RIGSADVOKATEN

SIDE 4

Henning Fode